

Täysistunto

Keskiviikko 22.6.2022 klo 14.01—15.43

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Yhdistyneiden Kansakuntien kanssa Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimivan Helsingin kriminaalipoliittisen instituutin perustamisesta tehdyn sopimuksen ja sen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 97/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia, ja asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Henriksson.

Keskustelu

14.53 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Käsiteltävänä on ehdotus Euroopan kriminaalipoliitiikan instituuttia eli HEUNia koskevan lain muuttamiseksi. HEUNI on Suomen ja YK:n välisellä sopimuksella vuonna 1981 perustettu itsenäinen ja riippumaton tutkimusinstituutti. Instituutin tehtävänä on tehdä tutkimusta, järjestää asiantuntijakokouksia sekä jakaa tietoa kriminaalipoliitiikan alalta.

HEUNista on annettu laki ja asetus vuonna 82. Näitä säädöksiä on hieman muutettu kuluneina vuosina, mutta ne ovat monilta osiltaan vanhentuneet. Erityisesti virkamiesoikeudelliset säännökset sekä monet hallinnolliset asiat ja käytännöt ovat muuttuneet lain säätämisen jälkeen. HEUNin henkilökuntaa koskevia säännöksiä muutettaisiin nyt niin, että ne olisivat valtion virkamieslain ja -asetuksen mukaisia. Lain säännöksiä olisi perusteltua muuttaa myös HEUNissa noudatetun vakiintuneen käytännön mukaisiksi. Muutokset vähentäisivät asioiden käsittelyyn liittyviä tulkintaongelmia, ja muutokset myös lisäisivät HEUNin itsenäisyyttä.

Arvoisa puhemies! Keskeisimpänä sisällöllisenä muutoksena voidaan pitää sitä, että nykyinen oikeusministeriön vahvistama johtosääntö korvattaisiin HEUNin johtajan antamalla työjärjestyksellä. Tällä muutoksella lisättäisiin HEUNin itsenäisyyttä ja riippumattomuutta. Muutos olisi myös nykyisten valtionhallinnon organisaatioita koskevien periaatteiden mukainen.

Det vill säga den viktigaste innehållsmässiga ändringen i den här rätt tekniska propositionen kan anses vara att den nuvarande instruktionen som fastställts av justitieministeriet ersätts med en arbetsordning som ges av institutets direktör. Genom den här ändringen ökas

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2022 vp

HEUNIs självständighet och oberoende. Ändringen är också förenlig med de nuvarande organisationsprinciperna inom statsförvaltningen.

Esitettyjen muutosten toteuttaminen edellyttäisi myös asetuksen muuttamista. Lain asetuk-senantotoimivaltuussäännös tulisi muuttaa perustuslain edellyttämäksi, eli laissa säädettäi-siin täsmällisesti ja tarkkarajaisesti, mistä asetuksessa voidaan säätää. Lain uudistamista rajoittaa se, että osa lailla säädeltävistä asioista kuuluu tuon edellä mainitun YK:n kanssa solmitun sopimuksen alaan. Ulkoministeriön kanssa käytyjen keskustelujen perusteella on päädytty esityksen mukaisiin ehdotuksiin, jotka eivät mene kyseisen sopimuksen alaan sil-lä tavoin, että pitäisi käydä sopimusneuvotteluja YK:n kanssa. Kyse on siis sellaisista sään-nöksistä, joita voidaan kansallisesti itsenäisesti muuttaa. Tässä vaiheessa ei pidetty perus-teltuna eikä aikataulullisesti edes mahdollisena tavoitella sopimusmuutoksia. HEUNIn toi-mintaedellytysten lisäämiseksi on tärkeää toteuttaa nyt ehdotetut muutokset joutuisasti, ja muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta lukien. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.